

06.03.2024

Nurmijärven kunta
Okko Sanna
PL 37
01901 NURMIJÄRVI

Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausunto Klaukkala, 3–352 Tilkankuja 12, vireilletulo ja luonnos

HEL 2024-002185 T 10 03 01

Nurmijärven kunnan ympäristötoimialan asemakaavayksikkö on pyytänyt Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon lausuntoa asemakaavan muutoksesta koskien osoitteessa Tilkankuja 12 sijaitsevaa tonttia 8 korttelissa 3058. Museo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta.

Klaukkalaan, Ali-Tilkan alueelle, Tilkankujan varteen suunnitellaan asemakaavamuutosta. Kaavamuutos käsittää Tilkankujan päätteessä sijaitsevan tontin 8. Asemakaavamuutoksella on tavoitteena mahdollistaa yhden asuinrakennuksen tontille useamman pientalon rakentaminen. Asemakaavamuutosta valmistellaan tontin omistajien aloitteesta.

Klaukkalassa sijaitsevan suunnittelualueen itäpuolella on Klaukkalan koulu ja eteläpuolella urheilukenttä.

Muutosalue käsittää Tilkankujan päässä olevan tontin 8, joka on pinta-alaltaan 1486 m². Tontti rajautuu sekä kaakon että lounaan puolelta kevyenliikenteen väyliin, koillisen puolella tontilla 9 on vanha suojeltu rakennus Ali-Tilka ja luoteen puolella tontilla 5 on uusia rivitaloja.

Suunnittelualueella on voimassa Klaukkalan osayleiskaava, jossa alue on kerrostalovaltaista rakentamista AK-2. Alue sijaitsee tiivistettävällä taajamatoimintojen alueella. Kaavamuutosalueen viereisellä tontilla sijaitsee sr-3/ 37 merkinnällä suojeltu rakennus. Rakennuksen suojeluprusteissa mainitaan, että kohteen läheisyydessä rakentaminen on sovitettava kooltaan, mittasuhteiltaan, materiaaleiltaan, väritykseltään, sijainniltaan, korkeusasemaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen rakennettuun kokonaisuuteen.

Suunnittelualueella on voimassa Ali-Tilkan asemakaava 543 3–324. Ajantasakaavassa suunnittelualue on korttelin 3058 AO-tontti 8, jolle ajantasakaava mahdollistaa enintään 170k-m² laajuisen, kaksikerrok-

06.03.2024

sisen erillispientalon. Asemakaavan muutoksella esitetään yhden pientalotontin muuttamista kolmeksi pientalotontiksi. Uudet tontit olisivat pieniä ja kaupunkimaisia, kooltaan noin 500m². Kullekin tontille voi rakentaa enintään 140k-m² laajuisen kaksikerroksisen asuinrakennuksen sekä 30k-m² yksikerroksisia varastotiloja. Rakennukset voi toteuttaa kytkettyinä tonttien välillä. Tilkankujan kääntöpaikalta osoitetaan lisäksi noin 6 m leveä rasiteajoyhteys uuden tontin 10 kautta tontille 9 (Ali-Tilkan päärakennus) sekä tonteille 11 ja 12. Kaavaselostuksen mukaan tiiviit ja pienet pientalotontit sopivat julkisluonteiselle sijainnille ja muodostavat yhdessä yksityistä pihapiiriä sekä julkisen ympäristön rajaa urheilukeskukselle. Kaavamuutosalueen välittömässä läheisyydessä sijaitseva Ali-Tilkan päärakennus on suojeltu asemakaavassa sr-2 merkinnällä: Suojeltava rakennus. Suojelumääräyksen mukaan: ”Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa, eikä siinä saa suorittaa sellaisia korjaus-, muutos- tai lisärakentamistöitä, jotka heikentävät rakennuksen arvoa tai muuttavat arkkitehtuurin ominaispiirteitä. Korjaus-, muutos- tai lisärakentamisen yhteydessä museoviranomaiselle on varattava tilaisuus lausunnon antamiseen.”

Alueellisen vastuumuseon kanta

Suunnittelualue kytkeytyy Ali-Tilkan suojellun rakennuksen pihapiiriin. Nurmijärven kunnan alueella on toteutettu yleiskaavan edellyttämällä tarkkuudella kulttuuri- ja rakennusperintöselvitys, jonka luonnos valmistui vuonna 2010. Rakennusperintöselvityksessä Ali-Tilkka on arvotettu korkeimpaan luokkaan yksi ja kohdetta suositellaan säilytettäväksi. Myös rakennuksen pihapiiriä ja lähiympäristöä esitetään vaalittavaksi. Selvityksen mukaan Ali-Tilkka on Klaukkalalainen alkutalo, entinen ratsutila, jonka jugendia edustava päärakennus, samoin kuin koko pihapiiri suurine punatiilisine basilikamaisine punatiilinavettoineen sijaitsee näkyvällä paikalla Klaukkalan keskustassa urheilukenttien laidalla. Nykyisen päärakennuksen rakennutti Juho Richard Lätilä vuonna 1913.

Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo on lausunut Klaukkalan Ali-Tilkan asemakaavaehdotuksesta (24.9.2014). Lausunnoissaan museo katsoi, että vanhan päärakennuksen pihapiiri ja sitä ympäröivä lähiympäristö tulee rauhoittaa rakentamiselta. Museo ei puoltanut Ali-Tilkan tontin rajaamista kaavaehdotuksen esittämällä tavalla. Lausunnoissa painotettiin, ettei tilan kokoa ole syytä pienentää vain päärakennuksen ympärille. Museo näkökulman mukaan tilan tulee muodostaa reilun kokoinen pihapiiri, jonne voidaan osoittaa rakennusoikeutta talousrakennuksille, jos olemassa olevia rakennuksia ei voida säilyttää. Museo myös esitti, että vähintään tontti 2 korttelissa 3058 tulisi jättää rakentamatta ja liittää Ali-Tilkan pihapiiriin.

06.03.2024

Kaavaselostuksen luonnoksen (16.1.2024) mukaan uudisrakennusten massoittelussa pyritään huomioimaan viereinen Ali-Tilkan päärakennus ja muodostamaan sille omaa suojaisaa pihapiiriään, jossa uudisrakennukset ovat kooltaan alisteisia suojellulle rakennukselle. Kaavaselostuksen mukaan kaavamuutoksen periaatteena on, että läheisen kuplahallin suuntaan muodostetaan asuinrakennusten rivi, joka rajaa urheilupuistoa ja vanhaa pihapiiriä. Uudisrakennukset ovat viitesuunnitelmassa valitulla kattomuodolla kaksikerroksisinakin matalampia kuin vanha päärakennus. Kattomuodolla ja katon suuntauksella voidaan muodostaa vanhaa päärakennusta ja viereistä uudisrakentamista yhtenäistä teemaa. Näkymät päärakennuksen suuntaan on huomioitu kaavaratkaisussa rakennusalojen sijoittelulla sekä matalammilla rakennusaloilla, jotka jättävät näkymäakseleita vanhan pihapiirin puustoon sekä päärakennuksen ikkunoille.

Museo katsoo, että Ali-Tilkan päärakennuksen ympäristö on muuttunut merkittävästi alueelle toteutetun täydennysrakentamisen sekä pihapiiristä purettujen vanhojen talousrakennusten myötä. Museo katsoo, ettei esitetty asemakaavan muutos enää merkittävästi heikennä Ali-Tilkan ympäristön kulttuurihistoriallisia arvoja.

Arkeologia

Nurmijärven Tilkankuja 12 asemakaavamuutosalueelta ei tunneta Museoviraston ylläpitämän muinaisjäännösrekisterin mukaan muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muuta arkeologista kulttuuriperintöä. Kaavamuutosalueeseen ei liity mainittavaa arkeologista potentiaalia, joten Keski-Uudenmaan alueellinen vastuumuseo ei edellytä arkeologisia lisäselvityksiä kaavan yhteydessä.

Keski-Uudenmaan alueellisella vastuumuseolla ei ole muuta huomautettavaa asemakaavan muutoksen viireilletulosta ja luonnoksesta.

Lisätiedot

Katariina Ruuska-Jauhijärvi, tutkija, puhelin: 09 310 36473
katariina.ruuska-jauhijarvi(a)hel.fi

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö

Lausunto

4 (4)

06.03.2024

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.